

A Magyar Nemzeti Bank közgyűlése

Tizedik ülésvényének befejezését követően hétfőn Budapesten tartotta éves közgyűlést a Londoni Magyar Bank, a Magyar Nemzeti Bank (Hungarian International Bank Ltd.) igazgatósága.

A teljes egészében magyar tulajdonú bank 1973 augusztusában kezdte meg működését. Részvénytulajdonosai a Magyar Nemzeti Bank (60 százalék), a Magyar Külkereskedelmi Bank (15 százalék), az Országos Takarékpénztár (15 százalék) és az ugyancsak magyar kézben levő Bécsi Központi Váltó- és Hitelbank.

A bank az első tíz évben gyors és sikeres fejlődést ért el. Alapitójaként a kezdeti 1 millió fontsterlingről 8

millióra emelkedett, és ezzel arányban nőtt a bank mérlegfőösszege és nyeresége. A bank elsősorban a nemzetközi kereskedelem finanszírozásában játszik aktív szerepet és mind saját, mind a két éve létrehozott kereskedelmi leányvállalata (Hibtrade) tevékenységével magyar exportüzleteket is igyekszik elősegíteni. Specializált üzletkötésben, a kereskedelmi és pénzügyi változásmintákban és -forgalmazásban fontos szerepet vitt ki magának a londoni pénzügyi határain túl is. A bank helyes üzletpolitikája a befektetett tőke gyors megtérülését eredményezte.

A közgyűlésen ezúttal is újabb sikeres üzletéről adhattak számot. (MTI)

Radnóti-biennálé

Hetedik alkalommal rendezték meg hétfőn Győrött a Radnóti-biennálét. Az ünnepségsorozat a város határában levő Radnóti-szobor megkoszorúzásával vette kezdetét.

A biennálé díjait galaesten adták át a Kisfaludy Színházban, a Radnóti-emlékbizottság és irodalmi társaság a költői fődíjat ezúttal Lator Lászlónak, a költői díjat Takács Imrének, az elsőkötetes költő díjat Várady Szabolcsnak ítélte oda. Az előadóművészi díjat Sinkovits Imre, az irodalmi színpadvezetői díjat dr. Klujber László, a kaposvári Táncsics gimnázium tanára és Tóth László, a nyíregyházi Móróc Zsigmond Művelődési Ház munkatársa kapta meg. (MTI)

Megvallom, igen ritkán nézem a Kék fényt. Valahogy nem találok túl sok gyönyörűséget pitiáner besurruló tolvajok, autólökők, szélhámosok és csalók történeteiben, s fényképek nézegetésében. Természetesen tudom viszont, hogy mások — igen sokan — kifejezetten kedvelik ezt a műsort, szerencsére, hiszen azt is tudom, milyen sokan segítenek a rendőrségnek a nyomozáshoz hasznos információkkal, bejelentésekkel. Másféle társadalmi funkciói is vannak az adásnak, amelyek nem egyszerűen indokolják, hanem szükségesek is teszik a létét. Nyilván ezért, immár századszor láthatták a hűséges nézők a rendőrautók villogó lámpáit, hallhatták a vijjogó szirénahangot a múlt szerdán.

Úgy tűnik, a Kék fényről szólva vallomáskényszer vesz erőt az emberen; azt is el kell mondanom, nem a jubileum miatt vártam az adást magam is, bár kétségtelenül már az első pillanatokban megkapott az elegánsan nagyvonalú díszlet (?) amiben az ünnepi alkalomból ültek a műsor közreműködői. Nem kertelek tovább, a festmények érdekelték. Akár — gondolom — sok ezer honfitársamat. Akik, talán mint magam, a rablás bejelentése óta egyfolytában döbbenek, elképedtek. Es egyre dühösebbek.

Hajlamos vagyok a történetek (és a meg nem történtek) után a természetes emberi reakciók közé sorolni a dühömet. Hiszen tudják: tehetetlenségünkben, megmagyarázhatatlan, megokolat-

Képtelen helyzet

lan helyzetekben, s főleg veszteségünkben hányszor, de hányszor vezetjük le így a feszültséget! A fölbecsülhetetlen nemzeti értékek el-tüntekor, amint sikerült föl-mosni magunkat, minden ép-elméjű embernek ez lehetett az első kérdése: hogyan törté-nhett meg? Telt-múlt az idő, előkerültek a rablás bizonyító tárgyak (a hiány ügybátr nem tekinthető bizonyítéknak), csabos összegek biztattak, járvunk nyitott szemmel, hátha megpillantjuk a lopott holmit jártunkban-keltünkben... Hallgaituk az interjút, amelyben a biztostási szakértő szaksze-rűen elmagyarázta, mi van, ha ilyen nagy értékeket biz-tositanak, mi van, ha nem, mi az eljárás tárlatrendezé-sék esetén, és a többi. Viccek születtek, mint mindig, ami-kor kínunkban már mást sem tudunk.

Es jött a Kék fény, szá-zadszor, s először ebből de-rült ki, hogy a képekre vo-natkozó tulajdonviszonyok azért változhattak meg, mert ennek a lehetősége nem volt kizárt. Elnézést a körmői-font fogalmazásért, csak igy-cstem a műsor stílusát át-venni; melyben egy gyári szarka esete kapcsán Szabó László műsorvezető mely ál-élással előadott méltatlankó-dásából végre közismertté vált, hogy ahol nem vigyáz-nak eléggé a közvagyonra, onnan az hamarost elvándor-ol — magánvagyont szapo-ritani. Roppant ötletes volt, ahogy az üzemi ablakból le-eresztett műszaki berendeze-sék apropóján végre megmu-tatták a múzeumi ablak ese-tét is. Vagyis, úgy a műsor

utolsó harmadában, már tudhattuk, amit addig vala-miért titkolni kellett(?) elő-lünk. Tudniillik a választ a kérdésre: hogyan történhe-tett? Igaz, magyarító tehel-ségünket, metakommuniká-cióis érzékenységünket, vizua-lis kultúránkat igencsak igénybe vették, még mindig kódotunk kellett a jeleket, hiszen ebben a Kék fényben sem mondták ki egyszerűen, érthetően, egyértelműen a feleletet. De „jelezték”. Az én „olvasatom” szerint a kö-vetkezőket: a tatarozáshoz használt állványokon föl le-hetett jutni egy ablakhoz, azon be lehetett mászni, megfelelő időben, megfelelő szerszámokkal a kepeket bele lehetett rakni egy (vagy több) zsákba, s vissza a járt úton. Mert tataroztak, mert azon az ablakon nem volt védőrács, mert elromlott a biztonsági berendezés, s mert az örök ennek dacára is csak négyóránként örköd-tek. Ennyi.

Engedtesék meg végül még egyetlen vallomás: úgy tartom, alkat kérdése, hogy az ember tehetetlenségében és tájékozatlanságának hiá-nyában dühöng vagy vicce-tel gyárt. Tragedia? Komé-dia? Tudjuk, egymáshoz oly közeliek... jelentem, fönt emlegetett dühöm — elműit. Már-már részvétet érzek az illetékes kötelességmulasz-tók iránt, így, ismeretlenül is. Hiszen (nem)tájékoztatói szokásaink jóvoltából — no nem, nem a Kék fénybe —, úgyszólván kabarába keve-redek. De legalábbis: kép-telen helyzetbe.

Sulyok Erzsébet

Zenedélélt az egyetemen

Nagyszabású ünnepi kó-rushangversenyre került sor a zenei világnap emlékére vasárnap délelőtt az egye-tem aulájában. Az Egyete-mi Enekkar mellett fellép-tett a székesfehérvári Építők Alba Regia kórusa és a Ságvári gimnázium vegyes kara is.

A zenedéléltön Bach 140. „Wachet auf” Kantátá-ját az egyetemistákból és zeneművészeti főiskolások-ból álló ének- és zenekar szolgáltatta meg. Martonné Szécsi Éva, Bárdi Sándor

és Szécsi István közremű-ködésével. A karmesteri do-bogón régi ismerősét, Her-bert Kreyt, a Singgemeinde der Stadt Kleve igazgató-karnagyát köszönthette a szegedi közönség — immá-ron negyedik alkalommal. (Az Egyetemi Enekkar és Kleve város ének- és zene-kara 1976 óta tart fenn rendszeres cserekapcsolatot.) A Kantáta utolsó hangjait tapsvihar és ünneplés kö-vette. Szécsi József karnagy a magyar zene nyugat-né-metországi népszerűsítéséért

átnyújtotta vendégüknek a város és a József Attila Tudományegyetem által adományozott Kodály-emlékplakettet.

Herbert Krey, ez a ked-ves, mosolygós karmester, aki vajósággal megbaboná-zta ifjú muzikusait, tulaj-donképpen hegedűsként kezdte pályafutását. Több éves zenekari múltját cse-rélte föl a vezénylő pálcá-vá; jelenleg a holland hat-ár közelében levő kisváros, Kleve körzeti zeneiskolá-jnak főigazgatója és a városi ének-, zenekar karnagy.

Habár szegedi tartózkodá-sa alatt szinte egyetlen szabad perce sem volt, si-került meginvitálni rövid beszélgetésre. Faggatózá-sunkra, hogy voltaképpen mi vonzza Magyarorszá-g-hoz, a magyar zenéhez, két névvel válaszolt: Bartók és Kodály. Elmondta, még 1963-ban látta Kodályt Kölnben vezényelni, és any-nyira megragadta egyenisé-ge, hogy komolyabban kez-dett foglalkozni munkássá-gával. Így ismerkedett meg a Kodály-műszerelemmel, amely ma már az általa irányított zeneiskolák zenepedagógiai gyakorlatának alapjául szol-gál. Saját bevallása szerint valahányszor nálunk jár, mindannyiszor új gondolá-tokkal, érzésekkel gazda-godva tér vissza hazájába; tulajdonképpen tanulni jár ide. Végül felmerült a ke-let-nyugati kulturális (el-sősorban zenei) kapcsolatok lehetőségének, esetleges to-vábbi fejlesztésének kérdése ebben a mai, egyre hűvö-sebbé váló világpolitikai légkörben: „Nagyon fontos-nak tartom, hogy minél kö-zelebb kerüljön egymáshoz Kelet és Nyugat, legalább ezen a téren. Hiszem ugyan-is, hogy akik együtt mu-zsikálnak, azok nem fognak egymásra löni!”

Kárpáti Judit

Hétköznapok

Adó

„A fene egye meg, de drága a benzin” — mondtam egykoron, azon a nem túl boldog napon, amikor húsz fo-rint lett a szuper literje. Mások is mondhattak, mert akkoriban szinte ki-ürültek az utak. Hogy honnan vettem észre? Talán abból, hogy akár egy órával is hamarabb értem az ország távolabbi szög-leteinek valamelyikébe, ha dolgom úgy hozta. Példá-ul egy előadás. Már-már újra öröm lett autózni a kiürült utakon. És ezt az örömet legföljebb az mérsékelte, hogy a föl-emelt és nagyon tisztés előadói tiszteletdíjat ma-radéktalanul elviszi a benzin. És akkor még hol a többi költség, az ebéd vagy az illusztrációs anyag? De hát kocsival kell menni. Egyáltalán nem mindegy ugyanis, hogy egy távoli városban tartott félnapos előadás három vagy másfél napot vissz-e el az ember idejé-ből. És végül is alig száz, százötven forintot kellett fizetnem a saját zsebemből, hogy dolgozhassak.

Azóta ismét megteltek az utak, megszoktuk a húszforintos benzint. Két-háromszáz kilométeres úton nem győzi az óráját lesni az ember, no meg a bizonytalanító vezetőket: eszik az idegeit és a benzinjét! De már hallom a pletykákat: újra drá-gább lesz a benzin, hiszen mindenütt többé van, mint minálunk... Újra üresek lesznek az utak? Újra lehet békésen au-tózni?

Hogy baj van? Nicsak! Hogy esetleg száz helyett három-négy száz forintot fogok a jövőben ráfizetni egy, a szakmai tisztesség-től és a közügy fontossá-gától vezérelve főlállalt munkára?

Sebaj, majd levonom az adóból a költségeimet. Mert olvasom, hogy jövő-re már teljes jogú állam-polgárként adózhatom minden mellékes jövedel-mem után. Végre! Szegény adóhivatal! Csak nehogy még ő tar-tozzon nekem...

Példamutatás

Délutáni csúcsforgalom az ABC-ben. Szokás sze-rint csak egy vagy két pénztár működik. És jó-kora a sor, vagy tizenötön várnak. A sor nem mozdul, a pénztárosnő ugyan-is számol. Nem a saját jószántából.

Egy mama áll a kosár mellett, rezzenetlen arca-lal, mintha ott sem len-ne. Vele tíz-egynéhány éves lánya. A mama vár, a kislány fizet — a ma-ma pénztárcájából. Iszo-nú nagy marok tíz-húsz-fíllérrrel, amit számolat-lanul nyom a pénztáros-nő markába. Hiába, néha összejön az apró. De pont ilyenkor, és így kell ki-adni?

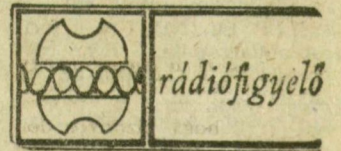
A pénztárosnő számol, csodálatra méltó szótlan-sággal. Csak ujjai reme-gésén látszik az ideges-ség. (Megvallom, én az ő helyében nem bírnám ilyen nyugodtan!) És a sor áll. Vagy hat-nyolc percig. Feszülnek az ide-gek.

Szólni kellene. De ki-nek? A mamának? Hisz nem ő tart föl tucatnyi embert. A kislánynak? Szemelláthatóan nem ő tehet az egészről, ő is za-varban van. De majd megszokja.

A mama mindenesetre zseni. Kiválóan mutat példát gyermekének, ho-gyan kell eszmei szerző-ként a háttérbe húzódni, hogyan kell másokat ma-gunk elé tolni. Lehet, hogy így kell nevelni a jövő embere-it?

Sz. I.

Mitchell kukoricán térdepel

Régi, de igen jellemző történet. Az elete első és alighanem legnagyobb iro-dalmi éhségébe szabadult ti-zenhet éves ifjú, aki „za-bálja” Dosztojevszkijt, Tho-mas Mann, Bulgakovot és Dery Tibort, fő étvágyer-jesztőjétől megkapja (elku-nyeralja) az Éjszaka Kairó-ban című, gépiratban ter-jengő, fülledt erotikát árasztó és enyhén irodalom alatti regényt. Ugyanúgy falja, mint a Bűn és bűn-hődést, vagy A Mester és Margaritát — s még abban sem egészen biztos, hatá-rozottan nem tetszik-e ne-ki fenti, egzotikus-erotikus irodalomipari termék.

Igen, a nagy kérdés: mi választja el a giccsét, a bestsellert az értékes iro-dalomtól? Az emberiség túlnyomó, az esztétikát nem különösebben értékelő töb-bisége az évilágon semmit sem törődik a hangos és értelmes elemzésekkel, s szemrebbenés nélkül olvas-sa tovább Kosáryné Réz

Lolát és Harsányi Zsoltot, az Éjszaka Kairóbant — vagy éppen Margaret Mit-chell világhíres bestsellerét, az Elfújta a szél című há-romkötetes opuszt.

Ez utóbbi mű, valljuk be, tényleg kissé jelképe is a bestsellereknek. Így aztán egyáltalán nem véletlen, hogy Gyenes György szom-baton délelőtt a Petőfi adón hallott, Milliós pél-dányszám! című műsora is elsősorban Mitchell térde-peltette szigorú és kemény literátori kukoricaszemekre. Gondolván, hogy efféle fel-tedező úton megfogalmazha-tó: „mi tesz valamely mű-vet irodalmivá, vagy iro-dalmon kívülivé?... Ho-gyan lehet, hogy millió és millió olvasó nem érti meg, hogy itt és most — elné-zést, de így igaz — őt hű-lyének nézik”? Az idézet a múlt heti rádióújság beha-rangozójából való, ahol is Gyenes György az alkotó-gárda nevében megfogal-mazta a törekvést: „távol álljon tőlünk, hogy egy órá-ny szórakoztatás ürügyén eljuttassuk az esztétikát ta-nító bácsi szerepét”.

A cél szép, de megvaló-sítása, erős a gyanúm, szin-te lehetetlen. A Séta a bestsellerek világában alci-mű program szórakoztató-nak szórakoztató volt ugyan, sok idézettel, Ráday Imre által igen hatásosan in-terpretált, néha maróan szellemes kommentárokkal, érdekes háttér-információk-kal — de, hogy mégis tanító bácsinak hatott, az biz-tos. Az ok igen egyszerű: nem lehet nem tanító bá-csiskodni, ha a rádió a majdnem teljes lehetetlen-ségre vállalkozik. Nevezete-sen valami olyasfélre, hogy megmagyarázza a pör-költtraingóknak, hogy a pör-költ undorító, izetlen, bűdös és fertőző betegsé-geket terjeszt. A pörkölt-, törökméz- vagy Mitchell-nyencek talán meghallgat-ják a tanító bácsis, fel-

emelt mutatóújj kíséretében elhangzó szöveget — azután fogyasztani kezdenek. Pör-költet, törökmézet, vagy El-fújta a szél.

Alighanem minden kri-tikus tudja ebben az or-szágbán, hogy attól, ha „ki-cikizünk” valamilyen, bizo-nyíthatóan selejtes minősé-gű szellemi terméket, a közönség még tudól — esetleg éppen ezért! — a moziba, veszi a könyvet a boltban, mondjunk vagy ír-junk, amit csak akarunk. Ha a rádió felvilágosítani, fizlést formálni, gondolato-kat ébreszteni akar — teszi a dolgát, tisztességgel. Am sokkaltá mélyebbek és mo-zdíthatatlanabbak az okszik-lák, melyek következtében az Elfújta a szélért igenis adnak 800—1000 forintot a fetelekipaccon, és a tizenhet éves, irodalomra éhes, nem is rosszul orientált ifjú Dery Tibor Ítélet nincs-e, mellett az Éjszaka Kairóbant is nagy izgalommal olvassa fülledt nyáréjszakákon, egészen hajnalhasadtáig. Az okok persze történelmi-tár-sadalmi természetűek, s Gyenes György műsora már csak a kész helyzetre rea-gálhatott, ezúttal elsősorban Mitchell térdepeltetve ku-koricára.

Hogy őszinte legyek, ne-kem legjobban nem ez a térdepeltetés tetszett ebben az egy órában. Még csak nem is az esztétikai érve-lés, hogyanja-mikéntie. Ha-nem az, hogy miközben az Elfújta a szél félig-meddig már fasisztának is nevezte-tett, az ősbestseller Keller-man-könyv, az Alagút ap-ro-póján elhangzott egy meg-jegyzés. A következő: könyvkiadásunk ez utóbbi művet — méltónak találta az újramegjelentésre. Méghozzá az Úr 1970. esz-tendejében. Mitchellről per-sze szó sem lehet. Ennvit a következetességről, meg az irodalmi kukoricázgatás-ról.

Domonkos László

Együttműködési megállapodás

Együttműködési megállá-podást kötött a Magyar Vö-röskereszt országos vezető-sége a rokkantak országos érdekképviseleti érdekvé-delmi szervezeteivel. Hétfőn, a Magyar Vöröskereszt székházában aláírt megállá-podás szerint közösen, ösz-szehangolt munkával segítik a rokkantak munkaképessé-gének fejlesztését, munká-ba állását, beilleszkedését a társadalomba. Kezdeménye-zik a képezhetetlen, illetve munkaképtelen rokkantak gondozását ellátó napközi, szakosított szociális ottho-nok, létesítését, megszerve-zik a rokkant gyermekek és fiatalok nyári táborozását. Aktivistáik, szervezeteik igekezknek megismerni a rokkantak, egészségük okok

miatt hátrányos helyzetűek életkörülményeit, és részt vesznek azok gondozásában, ügyeinek intézésében.

A Magyar Vöröskereszt — miként a megállapodás-ból kitűnik — ez ideig is önzelenül támogatta a mozgás-, hallás-, látássérültek, értelmi fogyatékosok rehabilitációját, illetve reha-bilitációját. A rokkantak nemzetközi évében, az ENSZ ajánlására vállalta, hogy még hatékonyabban segíti ezeknek az emberek-nek a társadalmi integrációját. Ahhoz azonban, hogy teljesíthesse terveit, hosszú távú programját, az szüksé-ges, hogy az eddigieknél jobban együttműködjen a rokkantak -szövetségeivel, szervezeteivel. (MTI)